

VERSLAG VAN HET BESTUUR 2022

Beste leden van het Genootschap “Oud Katwijk”.

Voor u ligt het jaarverslag van het gezamenlijke bestuur van het Genootschap “Oud Katwijk” (het genootschap) en de Stichting Katwijks Museum (het museum). Beide rechtspersonen zijn verenigd in het Katwijks Museum. Het volledige jaarverslag is te raadplegen op de website en ligt voor eenieder ter inzage op de leestafel in de Blommerszaal van het museum.

Zoals de titel aangeeft is dit verslag de jaarlijkse verantwoording aan de leden van het genootschap met betrekking tot de vermeldenswaardige zaken welke in het afgelopen verenigingsjaar 2022 in het genootschap en binnen het museum hebben plaatsgevonden. Verslag wordt onder andere gedaan van gestelde doelen, behaalde resultaten, bijzondere momenten en andere voor de leden relevante zaken.

Maar het zou onjuist zijn om niet ook in dit verslag al aandacht te besteden aan het overlijden van onze oud-voorzitter Hans Schonenberg op 19 januari 2023.

Hans Schonenberg was vanaf 2000 tot 2020 voorzitter van het Genootschap “Oud Katwijk” en de stichting Katwijks Museum. Hij was het bevlogen boegbeeld van het Katwijks Museum en onvermoeibaar pleitbezorger en hoeder van het Katwijks erfgoed en in het bijzonder van de schilderkunst en de kunstenaarskolonie zoals Katwijk die rond 1900 kende.

Hans bleef ook na het neerleggen van het voorzitterschap tot het allerlaatste moment actief als vrijwilliger. Als voorzitter van de Stichting Sponsorgelden Katwijks Museum, binnen de commissie kunstvererving en als initiator van de werkgroep QR-code. Hij laat een grote leegte achter en hij wordt gemist door zijn vele vrienden.

HET JAAROVERZICHT

De eerste weken van 2022 waren er nog beperkingen als gevolg van de Corona maatregelen van kracht. Maar vanaf eind januari kon het museumleven langzaam weer zijn normale gang gaan. En konden bezoekers en vrijwilligers weer ongehinderd een bezoek brengen aan het Katwijks Museum.

Exposities

In 2022 kende het Katwijks Museum de navolgende tijdelijke exposities:

De in oktober 2021 geopende tentoonstelling met werken van Cornelis (Kees) de Koning, een fijnschilder met Rijnsburgse ‘roots’, was verlengd tot mei 2022 om het publiek toch de gelegenheid te geven om deze fraaie verzameling realistische stillevens te kunnen bewonderen.

Dan was er vanaf juni 2022 de zomertentoonstelling ‘*Katwijkse dracht & schilderpracht*’. Het bijzondere aan deze tentoonstelling was dat hiermee de verschillende facetten van de collectie van het Genootschap “Oud Katwijk” voor het voetlicht werden gebracht. Met als rode draad enkele tot verbeelding sprekende beelden uit het fotoarchief van het genootschap, werden voorbeelden van Katwijkse klederdracht geëxposeerd met de bij de dracht behorende sieraden. Het geheel werd gecombineerd met 40 schilderijen uit onze eigen collectie waarop de Katwijkse dracht is afgebeeld. Dat het genootschap over een bijzondere en waardevolle collectie sieraden beschikt werd duidelijk bij de opening van de expositie door Martijn Akkerman, sierradenexpert van het tv-programma ‘Tussen kunst en kitsch’ waarbij hij gedetailleerd uitleg gaf over klederdracht sierraden.

Deze door het bezoekende publiek bijzonder gewaardeerde tentoonstelling werd in september opgevolgd door een expositie van werken uit een grote particuliere collectie. Ook deze expositie onder de naam *'De vrouw van Sluiter tot Caballut'* trok veel bezoekers en kreeg ook landelijk bekendheid.

En al in december 2022 zag een volgende tijdelijke tentoonstelling het licht. Onder de naam *'After nature – Aad Donker'* werden werken geëxposeerd van de Leidse kunstenaar Aad Donker. Ook deze tentoonstelling kreeg veel publiciteit. Met name de door Donker georganiseerde rondleidingen brachten veel extra bezoekers naar het Katwijk Museum.

Het blijft steeds weer verbazingwekkend dat de tentoonstellingscommissie en andere vrijwilligers, voor en achter de schermen, van het Katwijk Museum er steeds weer in slagen om ieder jaar zo veel mooie en succesvolle exposities gerealiseerd te krijgen.

Collectie

Ook in 2022 werd de collectie van het genootschap verrijkt met schenkingen van gebruiksvoorwerpen en kunstvoorwerpen. En met steun van de Stichting Sponsorgelden Katwijk Museum werden verder een tiental werken aangekocht.

De belangrijkste aankopen waren:

- Het schilderij *'Achter het duin'* van Johan Marinus de Vries.
- Het schilderij *'Bomschuit in de branding'* van Gerhard Arij Ludvig Munthe.
- Het schilderij *'Sorting the catch'* van Bernardus Johannes Blommers.
- Het schilderij *'Ausfahrt zum fang'* van Emil Neumann.
- Van Jan Harm Weijns een schilderij van de brug bij Katwijk aan den Rijn.
- Het schilderij *'Groenten verkopers voor De Meelzak'* van Jan Zoetelief Tromp.
- De krijttekening *'Vissersfamilie, Katwijk'* van Jan Toorop.

De belangrijkste schenkingen waren:

- Een scheepsmodel van een zeillogger in een vitrine. Het model was gemaakt door medewerkers van scheepswerf Boot in Leiderdorp ter gelegenheid van een jubileum van het bedrijf.
- Twee schilderijen van Jan Zoetelief Tromp. De werken *'Met vader mee'* en *'Waterdrinken'* waren in 1999 al eens in bruikleen gegeven aan het Katwijk Museum voor de expositie over Jan Zoetelief Tromp. En werden nu door de nazaten van de schilder geschonken aan het Genootschap "Oud Katwijk".
- Een grote verzameling etsen, schilderijen en schetsen van Frederika Broeksmit, geschonken door haar nabestaanden. Hieronder ook haar schilderkist en werken van Arthur Feudel en Johan Windhorst.
- Het schilderij *'Strandhuis te Katwijk'* van Harm Kamerling Onnes.

De met ingang van 1 januari 2022 geïntroduceerde procedure met betrekking tot schenkingen van gebruiksvoorwerpen en kunstwerken functioneert naar tevredenheid. Aangeboden objecten worden niet direct geaccepteerd maar komen eerst in het ontvangstdepot. De beheerders van de betreffende deelcollectie onderzoeken vervolgens of het betreffende object van meerwaarde is voor de collectie van het Genootschap "Oud Katwijk". In 2022 werden ongeveer 200 aanbiedingen beoordeeld.

Voor alle deelcollecties zijn inmiddels één of meerder vrijwilligers bereid gevonden om als collectiebeheerder op te treden. De belangrijkste taken van een collectiebeheerder betreffen een juiste registratie van de objecten in de database The Museum System (TMS), het registreren van de

bewaarplaats en het onderhouden van de objecten. Inmiddels zijn binnen vrijwel alle categorieën de objecten opnieuw gefotografeerd en beschreven.

De in 2021 gestarte projectgroep TMS is in 2022 verder gegaan met een verbeterde inrichting van TMS en met het beschrijven van een eenduidige werkwijze van registratie van gegevens. In de eerste helft van 2023 zal een nieuwe versie van TMS worden geïnstalleerd. Hierna zullen de gecontroleerde en aangevulde data van enkele deelcollecties opnieuw worden ingelezen.

Presentatie van de collectie

Ook het project QR-code ging in 2022 gestaag verder. Inmiddels zijn de meeste vitrines in het museum en de belangrijkste kunstobjecten voorzien van een QR-code. Hiermee krijgen de bezoekers meer informatie getoond op hun telefoon of tablet over de gepresenteerde objecten of de achtergrond daarvan. Zoveel mogelijk wordt de uitleg ook gegeven in de Engelse en Duitse taal. Waar toepasbaar worden ook de geluidsbestanden van het buiten gebruik gestelde Audio Guide systeem aangeboden.

In 2022 werden ook de eerste onderdelen geïnstalleerd op het interactieve touchscreen in de Grobe zaal. Op speelde wijze worden gebruikers getest op herkenning van bijvoorbeeld schelpen en hun kennis van gebruiksvoorwerpen uit onze collectie. Het is de bedoeling dat in 2023 meer onderdelen aan het systeem worden toegevoegd.

Museumbezoek

Het Katwijkse Museum verwelkomde in 2022 ruim 16.000 bezoekers. Van de betalende bezoekers maakte 75% gebruik van een museumjaarkaart. In 2022 nam het Katwijkse Museum ook deel aan de *Open Monumenten Dag 2022*. Deelname aan dit jaarlijkse evenement werd gecombineerd met een 'Culturele dag' in het Katwijkse Museum. Ongeveer 900 personen brachten op 10 september een gratis bezoek aan het museumgebouw aan de Voorstraat 46.

Bezoekers 2022	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Volwassenen	5	74	116	150	166	271	286	93	255	356	311	270
Jeugd	2	1	8	6	13	8	7	4	8	15	7	128
MJK Volwassenen	85	386	534	444	443	675	813	269	902	1419	1252	1025

Belangrijk voor het trekken van bezoekers naar het Katwijkse Museum waren de inspanningen van de vrijwilligers van de Pr-commissie. Behalve het laten verschijnen van twee fraaie ledenbladen van het genootschap "Oud Katwijk", werd er ook heel veel tijd en aandacht besteed aan de mogelijkheden van 'nieuwe media'. Door middel van actuele informatie op de website van het museum en social media werd het Katwijkse Museum onder aandacht gebracht van een gestaag groeiende groep volgers. Gebleken is dat artikelen in landelijke en regionale media en via social media, zoals bijvoorbeeld Facebook, direct tot uiting komen in de bezoekerscijfers.

Educatie

Onder het motto: 'kijken en luisteren, ervaren en doen' is ook de educatiecommissie weer enthousiast aan het werk gegaan. Vanwege de corona beperkingen konden er de afgelopen twee jaar geen schoolgroepen worden ontvangen. Najaar 2022 is de draad weer opgepakt. In november en december 2022 hebben 209 kinderen in de basisschoolleeftijd het museum bezocht voor een rondleiding.

In samenwerking met het Welzijnswartier is tijdens de corona jaren een digitale Kunstroute ontwikkeld. Tevens zijn er YouTube filmpjes samengesteld door docenten basisschool. De Kunstroute juni 2022 BO groep 7 werd op het laatste moment afgeblazen vanwege te weinig deelnemers. Vanaf maart t/m december 2022 zijn totaal 9 workshops op de zaterdag ochtend voor de jeugd van 6 – 12 jaar georganiseerd. O.a. tekenen en schilderen naar waarneming, 'de vissersvrouwen en – mannen op de schilderijen van 100 jaar geleden', DWX(dansen) in kleding van vroeger, 'van Vissershuisje vroeger naar een Tiny-house van nu, boetseren en striptekenen. Uitgangspunt voor een workshop was altijd een kennismaking met het museum, zoals een interactieve rondleiding over de lopende tentoonstelling, een verhaal, een spel, kijk/schets - opdrachten n.a.v. een thema uit het museum. Uitvoering was in handen van de commissie Educatie en soms i.s.m. andere commissies van het museum, een beeldend kunstenaar of speciaal voor dat doel gecontracteerde professional.

Voor bezoekers met kinderen was een speurtocht beschikbaar aan de balie. Kinderen krijgen een leuke attentie bij invullen hiervan.

Klederdrachtgroep Katwijk

In 2022 organiseerde het Genootschap Oud Katwijk een groots opgezet Nationale Klederdracht Festival. Dit in nauwe samenwerking met het Noordzee Zomerfestival. Op dinsdag 9 augustus 2022 kwamen ongeveer 20 klederdrachtgroepen uit het gehele land naar Katwijk en verzamelden zich in het Katwijks Museum. Op een podium op het Strandplein presenteerden de diverse groepen zich in de historische dracht van hun woonplaats, respectievelijk streek. Daarbij werd mondeling toelichting gegeven en gewezen op de specifieke kenmerken van de gedragen kleding en sieraden. Mede door het mooie weer werd de manifestatie een groot succes.

Onze klederdrachtgroep verleende ook haar medewerking aan een boek van de bekende Britse fotograaf en fotojournalist Jimmy Nelson. De Katwijkse dracht werd door hem gefotografeerd en prachtig weergegeven in het fotoboek '*Between the Sea and the Sky*' dat in september 2022 uitkwam en werd gepresenteerd in Amsterdam. Samen met 800 andere deelnemers in klederdracht uit heel Nederland ging de klederdrachtgroep Katwijk bij deze gelegenheid op het Museumplein op de foto. Als vervolg op deze gebeurtenis werden ook 20 klederdracht postzegels door PostNL uitgegeven. Ook Katwijk was hierbij. Eén werd vertegenwoordigd door Rosa Heemrood. Zij staat, in burgerdracht met de wind in de sluiermuts, stralend op de postzegel!

En natuurlijk nam de klederdrachtgroep Katwijk ook het afgelopen jaar weer deel aan optredens in Katwijk en aan verschillende andere jaarlijkse evenementen in Nederland.

Werkgroep genealogie Katwijk

De werkgroep genealogie van het genootschap kon in 2022 bogen op een groot aantal bezoekers van het Katwijks deel van de website Webtrees. Hier zijn de door de werkgroep Genealogie verzamelde genealogie gegevens online raadpleegbaar. (<https://geneakatwijk.webtrees.net>). Opvallend bij het aantal raadplegingen is dat deze in 2022 lager waren dan in de twee voorgaande 'Corona' jaren.

Bezoekers GeneaKatwijk

	2022	2021	2020
totaal aantal sessies	79192	94799	85432
aantal gebruikers	45063	54047	67702
aantal landen	134	133	99

Gemiddeld waren er dagelijks 172 bezoekers met een uitschieter naar 807 op donderdag 28 april 2022. Waarschijnlijk was het plaatsen van een link op Facebook voor veel personen aanleiding om de genealogiegegevens van het genootschap te raadplegen.

Vrijwel alle landen zijn vertegenwoordigd in de statistiek van gebruikers van de website. Het overgrote deel van de bezoekers komt uit Nederland. En vanzelfsprekend zijn ook de ons omringende landen, België-Duitsland-Frankrijk-Verenigd Koninkrijk goed vertegenwoordigd. En ook emigratielanden zoals Australië-Canada-USA. Maar heel opvallend is dat China met 2918 gebruikers de 2^e plaats inneemt op de ranglijst.

Iedere eerste zaterdag van de maand heeft de werkgroep Genealogie 'spreekuur' in het Katwijks Museum. Personen die vragen hebben over Katwijkse, Rijnsburgse of Valkenburgse voorouders worden dan geholpen bij hun onderzoek.

Ledenadministratie GOK

Eind december 2022 waren 1470 personen geregistreerd als lid van het Genootschap "Oud Katwijk". Dat waren er 43 minder dan het jaar ervoor. In 2022 werden 56 nieuwe leden geregistreerd. Het aantal leden van het genootschap neemt al enkele jaren af.

31-12-2021 : 1513 leden
31-12-2020 : 1568 leden
31-12-2019 : 1610 leden.

Het ledenbestand is weliswaar trouw maar sterk 'vergrijsd'. Bij het overgrote deel van de opzeggingen was overlijden van het lid de reden. Een tiental leden gaven bij hun opzegging te kennen dat de zondag opening van het museum hiervoor de reden was.

Zondagopening

Maar misschien wel de meest spraakmakende gebeurtenis in 2022 was de opening voor museumbezoek op zondag van het Katwijks Museum. Een besluit van het bestuur wat ook veel aandacht kreeg van lokale politieke partijen en regionale media. Vanzelfsprekend was het bestuur er zich van bewust dat dit besluit bij een deel van de leden van het genootschap en bij verschillende van onze vrijwilligers gevoelig lag. Maar alles overwegende was het bestuur van mening dat het de opdracht als museum om haar collectie zo vaak mogelijk en aan zoveel mogelijk bezoekers te tonen. Het museum heeft een publieke en maatschappelijke functie en is daarom geopend voor Katwijkers en voor bezoekers van buiten Katwijk die hun zondag op hun manier wensen in te vullen. Een bezoek aan een museum biedt bezoekers een moment van rust, ontspanning en inspiratie.

In de volle overtuiging dat het museum geopend kon zijn zonder dat de zondagsrust in Katwijk werd verstoord, opende het Katwijks Museum op zondag 25 september 2022 haar deuren. Ondanks dat bezoekers pas vanaf 12:00 uur naar binnen konden bleek de openstelling succesvol. Vanaf september tot eind december kwamen er op zondagen in totaal 787 bezoekers naar het museum en maakte dit aantal over deze periode 14% uit van het totaal aantal bezoekers. In enkele gevallen was een zondag zelfs de meest bezochte dag van de week. Duidelijk is dat het Katwijks Museum met de zondagopening in een behoefte voorziet.

Aan het besluit tot de opening van het museum op zondag ligt ook een duidelijke financiële reden ten grondslag. De inkomsten die bezoekers genereren zijn een noodzakelijke aanvulling op de exploitatie van het museum.

Jammer genoeg was de opening op zondag voor in ieder geval 15 leden van het Genootschap “Oud Katwijk” reden om het lidmaatschap op te zeggen. Natuurlijk deed dit het bestuur pijn. Vooral ook omdat het in de meeste gevallen trouwe leden waren die het genootschap vele jaren door middel van hun lidmaatschap hadden gesteund.

Voor wat betreft de vrijwilligers van het museum is het moeilijk te zeggen of deze zijn gestopt naar aanleiding van de zondagopening. Er zijn vanzelfsprekend ieder jaar vrijwilligers die stoppen. Door geen van de vertrokken vrijwilligers werd de zondagopening nadrukkelijk als reden opgegeven.

Voor de rol van gastheer/gastvrouw (suppoost) op zondagen werd een nieuwe poule van vrijwilligers geworven. Aangevuld met enkele ook op andere weekdays actieve suppoosten, bestaat deze groep inmiddels uit ongeveer 18 gastheren/gastvrouwen. Gemiddeld één keer per maand heeft men op zondag dienst.

Resume

Terugkijkend op het verenigingsjaar 2022 concludeert het bestuur dat er heel veel tot stand is gebracht, maar ziet ook dat er nog heel veel werk aan de winkel is. Bijvoorbeeld met de ontwikkeling van een nieuw meerjarenbeleidsplan voor de periode 2023-2027. Hier is eind 2022 een aanvang mee gemaakt en dit plan zal begin 2023 worden gepresenteerd. Een ander belangrijk project is de klimaathuishouding in het gebouw van het Katwijks Museum. Duidelijk is dat de landelijke eisen aan temperatuur- en vochtigheidseisen steeds strenger worden. Met een gebouw dat voor een deel de status ‘monument’ heeft en voor de rest verbouwd en verouderd is, zijn de technische mogelijkheden om tot een goede klimaathuishouding te komen beperkt.

Het bestuur realiseert zich dat al deze activiteiten alleen tot stand konden worden gebracht met de betrokkenheid en inzet van de ruim 170 vrijwilligers van het genootschap en de medewerkers van het museum. Ook in 2022 hebben onze vrijwilligers weer een geweldige prestatie geleverd.

Met het opheffen van de Covid-19 beperkingen kon er dit jaar gelukkig eind september wel een vrijwilligersbijeenkomst worden georganiseerd met een hapje en een drankje. En was er voor het bestuur een gelegenheid om de vrijwilligers persoonlijk te bedanken

Het bestuur spreekt bij deze nogmaals zijn dank uit voor de inzet van de vrijwilligers en de beheerder met zijn collega's.

Katwijk, 1 juni 2023

Het bestuur:

Cor Zwaan, voorzitter
Maarten van der Plas, secretaris
Arie de Vreugd, penningmeester
Jan van Beelen
Arie van Egmond
Agatha Haasnoot
Leo Roosjen
Greet van Duijn
Jaap van Duijn

Raad van Toezicht:

Kees van der Plas, voorzitter
Wim Ketting
Aad van Duijn
Yvonne van den Anker
Dirk van Delft